

TONI COPPERS

DE
GEHEIME
TUIN

BORGERHOFF
& LAMBERIGTS

Voor Berenice en Lucinda.

‘Ich schlieÙe die Augen und sage:
Ich habe geliebt und gelebt!’

— Rainer Maria Rilke

Eén keer per maand, op vrijdag, bezocht Helena Vaels haar eigen graf.

Ze veegde wat stof en bladeren van de arduinsteen en keek naar de namen en de data die op de brede tombe stonden. Toen haar moeder overleed, nu iets meer dan een jaar geleden, had ze een tijdlang verse bloemen meegebracht, maar daar was ze na enkele maanden mee gestopt.

Ze stond op en luisterde afwezig naar de verkeersgeluiden van de hoofdstad.

Helena bleef het een vreemde gedachte vinden dat haar laatste rustplaats al zo onwrikbaar voor haar vastlag, maar echt storend vond ze het niet. De familiekelder was de wens van haar vader geweest, nu al meer dan twintig jaar geleden, lang voordat het brede, imposante lichaam waar ze als tienjarige in bange momenten zo graag bescherming bij had gezocht, herleid was tot een graatmagere, ijle man die in een eenzame ziekenhuiskamer de laatste sacramenten had gekregen.

Helena's echtgenoot vond het idee om je eigen naam en geboortedatum op de familiekelder te zien staan niet vreemd, maar gewoon luguber. Het had iets dreigends, vond hij, alsof de tombe op de een of andere manier onvolledig was en alleen nog wachtte op je laatste dag om een datum te kunnen invullen. Hij had het haar met zoveel woorden gezegd, de laatste keer dat hij was meegekomen, en sindsdien ging Helena alleen naar het kerkhof. Ze had het liever zo, ze maakte niet graag ruzie.

Ze kon niet zeggen dat ze nog echt veel aan haar ouders dacht. Als ze bij hen was, hier op de begraafplaats, dwarrelden

herinneringen aan haar leven met hen zomaar naar binnen, als ongenode gasten op een tuinfeestje in de zomer: je had er niet om gevraagd, maar echt lastig was het niet.

De rest van de tijd sliepen ze in haar hoofd.

Haar moeder was een erg vrome vrouw geweest. Ze had Helena van kindsbeen af onder haar hoede genomen en haar proberen warm te maken voor Bijbelstudie en een godvruchtig leven, iets wat maar gedeeltelijk gelukt was. Maar daardoor schoten Helena wel opeens op onvermoede momenten als deze, op een vrijdag bij het vallen van de avond voor hun graf, flarden van Bijbelteksten te binnen.

De Heer is waarlijk opgestaan. En het geschiedde, als Hij hen zegende, dat Hij van hen scheidde, en werd opgenomen in de hemel. Lucas 24.

Het werd weer hoog tijd om te vertrekken.

Twintig minuten later parkeerde Helena haar auto in de binnenstad en liep ze via de Anspachlaan naar de Kolenmarkt. Het werd al aardig donker. Flarden mist en het gelige licht van de straatlantaarns verzachtten de contouren van de huizen. Aan de zijgevel van de Onze-Lieve-Vrouw van Goede Bijstandkerk stak Helena de sleutel in het slot van de toegangsdeur en ze ging naar binnen.

Twee weken geleden had de pastoor haar om een vriendendienst gevraagd. Of ze twee schilderijen van de kerk een kleine schoonmaakbeurt wilde geven. De kerk was al enkele weken dicht omdat er herstelwerkzaamheden aan een van de zijbeuken uitgevoerd werden, en die hadden meer stof en vuil meegebracht dan gedacht. Helena had eerst willen weigeren. Als voltijdse restauratrice bij de Brusselse metro had ze haar handen meer dan vol aan de vele kunstwerken die de ondergrondse telt. Maar pastoor Sanders was een oude vriend van haar moeder geweest, en dus had ze toegestemd om enkele avonden na haar werk langs te komen.

Ze huiverde terwijl ze door het renaissancekerkje liep. Na enkele prachtige weken was het nu, eind april, opeens opnieuw koud geworden, alsof de winter nog een laatste uitval deed voor hij de boeken dicht moest doen. Er hing een vochtige kilte in het duistere gebouw. Helena stak de grote lampen aan en klom op de stelling van de aannemer, die ze, na lang aandringen, nog een tijdje mocht gebruiken. Boven op de stelling trok ze haar dunne handschoenen aan en keek naar het schilderij waar ze sinds enkele avonden aan werkte. Ze glimlachte. Toen ze gisterenavond aan het laatste schilderij was begonnen, was er eerst geen glimlach maar pure ontzetting en angst geweest; ze kon niet geloven dat ze zo'n onherstelbare fout had gemaakt. Helena had keer op keer de organische oplosmiddelen gecheckt, ze had het schilderij met een loep centimeter voor centimeter onderzocht, en toen na een tijdje de angst was weggeëbd, was er een gevoel van verrukking voor in de plaats gekomen. Verrukking, en ongeloof.

Gewoontegetrouw maakte ze snel nog enkele foto's met haar digitale camera. Ze grinnikte toen ze terugdacht aan de reactie van pastoor Sanders. Ze had hem vanmiddag van op haar werk gebeld en hem de stuipen op het lijf gejaagd toen ze hem vertelde dat 'er iets grondig fout was' met een van de doeken. Hij had om uitleg gevraagd, en Helena had hem bijna moeten smeken om vanavond niet langs te komen en haar nog minstens één avond rustig te laten werken.

Ze nam een stokje, draaide er met haar vingertoppen een bolletje watten van puur katoen omheen en hield het onder de dispenser met aceton. Ze voelde opnieuw de opwinding toen ze naar het schilderij keek. Vijf meter onder haar klonk geritsel en geschuifel in de lege kerk, maar ze wist ondertussen dat het gebouw vol met geluiden zat: het zachte kraken van het oude gebinte, de wind die onder de grote deuren naar binnen kwam en zo de psalmteksten deed bewegen die in de rug van de stoelen zaten.

Toen ze zich oprichtte om aan het werk te gaan, werd de stelling met een fikse schok naar achteren gekanteld. Helena molenwiekte om haar evenwicht te bewaren. Net toen ze dacht dat ze haar evenwicht had hervonden door de verticale staaf links van haar vast te grijpen, ging er opnieuw een schok door de stelling.

Terwijl ze achteroverviel, weerkaatste haar gegil tegen de muiskrijze plavuizen van de vloer.

‘Liese, het was echt interessant. En Brussel is een mooie stad.’
‘Mooier dan Firenze?’

Giuseppe grijnsde verontschuldigend. ‘*No, no. . . is impossible, you see. . . but nice!*’

Het zangerige Engels van haar collega van de Italiaanse Art Squad klonk lieflijk. Liese had ook geen ander antwoord verwacht: ze wist ondertussen dat er voor Giuseppe maar één echt land was, en dat was toevallig Italië. Bevolkt door de beste en mooiste mensen ter wereld, namelijk Italianen, met aan de top, ver buiten het bereik van andere stervelingen, zijn eigen moeder.

Het was zaterdagochtend, negen uur, en hoofdinspecteur Liese Meerhout, sinds kort chef van de Kunstcriminaliteit bij de federale politie, zwaaide twee van haar buitenlandse collega’s uit op de luchthaven van Zaventem. De hoofdinspecteur uit Madrid was net ingescheept, maar Giuseppe Bonaventura op zijn vliegtuig krijgen had wat meer voeten in de aarde. De man van de Comando Carabinieri per la Tutela Patrimonio Culturale, zoals de Italiaanse afdeling tegen de kunstcriminaliteit officieel heette, had de afgelopen dagen een klein fortuin aan chocolade en Belgisch bier uitgegeven en probeerde nu alle zakjes en verpakkingen in zijn handbagage te krijgen.

De avond voordien had Liese een tweedaagse workshop rond internationale kunstzwendel afgerond met een afscheidsetentje in de buurt van het Flageygebouw. Giuseppe had de hele avond openlijk met haar geflirt op de sprankelende, ogenschijnlijk onschuldige manier waarop Italiaanse mannen

blijkbaar een patent hebben. Het had later, bij haar thuis, tot enkele stekelige reacties van Simon geleid.

‘Hij kleepte je gewoon uit met zijn ogen, zag je dat dan niet?’

‘Moet handig zijn als je dat kunt.’

‘Lach het maar weg, ja. Ik voelde me gewoon te veel.’

‘Lieve schat, je overdrijft. Ik heb je gekust, ik heb je geknuffeld, en ik heb iedereen laten weten dat je mijn vriendje bent. En van een beetje geflirt is nog nooit iemand gestorven.’

‘Feeks,’ had Simon nog geantwoord, maar de zachte glans in zijn ogen vertelde Liese dat het gekibbel veel meer spelerei was dan wat anders.

Terwijl Giuseppe druk doende was om aan de incheckbalie uit te leggen dat hij graag de stoel bij de nooduitgang wilde omdat hij lange benen had, dacht Liese aan de vreemde wending die haar leven sinds kort had genomen. Haar geliefde commissaris Mercier had, moegestreden, vervroegde pensionering aangevraagd, iets wat de hogere echelons hem met olympische snelheid hadden toegestaan. Wat eens te meer een bewijs was dat ze de eigenzinnige commissaris liever kwijt dan rijk waren. Omdat er beslist werd om hem niet te vervangen, was de kleine Cel Kunstcriminaliteit noodgedwongen opgegaan in de algemene Sectie Oplichtingen, en had Liese zich tot haar stomme verbazing opeens tot cheffe zien bombarderen. Dat ze de leiding had over een afdeling die, buiten haar, uit welgeteld twee collega’s bestond, had zo zijn voordelen. Ze voelden zich meer dan ooit de Drie Muskietiers.

Haar mobieltje zoemde.

‘Hoi.’

‘Dag lieverd. Elvis is weer onhandelbaar.’

Elvis was de naam van Simons kat, een koppige kater van onbestemd ras die een tijd geleden op een van de belendende daken van zijn appartement had staan krijsen en door hem was binnengelaten. Sindsdien beschouwde de poes de flat

van Simon als zijn privéterrein, en liet dat met zijn nagels en tanden ook blijken aan iedereen die een beetje te dicht in zijn buurt kwam.

‘Zet hem dan terug op het dak. Laat iemand anders voor hem zorgen.’

‘Ik ga doen alsof ik dat niet gehoord heb. Zo’n lief beest.’

‘Simon, Elvis is veel, maar het is allesbehalve een lief beest.’

Het is een monster. Een lelijk monster, bovendien. Een stuk Perzisch tapijt op poten.’

‘Ik zal het hem zeggen.’

‘Niet te laat naar de winkel gaan, hè?’

‘Ik vertrek nu. Zoen.’

‘Zoen. Ik kom straks nog even langs in de Blaesstraat.’

Dat was dan de tweede wending in haar leven: na veel twijfelen en aftasten woonden zij en Simon samen, al was het dan maar enkele dagen per week, in haar ruime appartement in Schaarbeek. Simon had erop gestaan om zijn flat aan de Brandhoutkaai aan te houden, en Liese had daar niet veel tegenin gebracht. Ze was net als hij bang dat ze elkaar zouden verstikken als ze te snel zouden gaan, en bovendien was ze al blij dat ze de vrijbuiters en globetrotters Simon de Vere zover had gekregen.

Als hij nu alleen zijn antiekzaakje nog wat meer ter harte zou willen nemen, dacht Liese, terwijl Giuseppe met uitgestoken handen op haar toekwam. Hij was eindelijk klaar om te vertrekken.

‘Liese, *mia bellezza*, je komt snel naar ons, naar Firenze, beloofd? Ik zal je persoonlijk de stad laten zien.’

‘Ik zal mijn best doen, Giuseppe.’

Maar het zal niet voor morgen zijn, dacht ze. Als het van die volbloed macho afhing, zou hij haar nog wel wat anders laten zien dan gebouwen en musea. Iets wat zonder twijfel nooit op het programma van de gemiddelde stadsrondrit zou staan. Op het afscheidsetentje de voorgaande avond had hij